

Voorstel

<i>Aan</i>	: Burgemeester en Wethouders	<i>Kenmerk</i>	: 1427597
<i>Status</i>	: Openbaar / Ter besluitvorming	<i>Datum</i>	: 21 mei 2019
<i>Afdeling</i>	: Samenleving	<i>Raad</i>	: Nee
<i>Medewerk(st)er</i>	: H.J. Kip	<i>Or</i>	: Nee
<i>Telefoonnummer</i>	: 071 406 5654	<i>Communicatie</i>	: Nee
<i>Portefeuillehouder</i>	: Helden (Wethouder), van A.Z. (Adger)	<i>Evaluatie</i>	: Ja
<i>Bijlage(n)</i>	: 1		1 september 2020

Onderwerp:

Aanschaf digitale tool Startpunt Geldzaken

Samenvatting:

Startpunt Geldzaken heeft een online tool ontwikkeld die de gemeente beschikbaar kan stellen voor haar inwoners om hun financiële zelfredzaamheid te vergroten. De tool dient een preventief doel, namelijk voorkomen dat mensen (problematische) schulden oplopen. Met deze nota wordt voorgesteld de digitale tool van Startpunt Geldzaken aan te schaffen.

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met het aanschaffen van de digitale tool van Startpunt Geldzaken.
2. De kosten hiervoor te dekken uit de decentralisatie-uitkering voor 'schulden en armoede' die het Rijk in 2019 en 2020 beschikbaar stelt.
3. Hiermee *motie M665 Digitale tool armoede* af te doen.

Intern advies BV (JZ en Fin.); Comm.

Extern advies

Participatieraad Sociaal Domein;
Grip op de Knip

Besluit:

Deze versie is met portefeuillehouder afgestemd op:

vrijdag 10 mei 2019

Kenmerk : 1427597
Programma : Sociaal domein
Onderwerp : Aanschaf digitale tool Startpunt Geldzaken

Aanleiding

Als gemeente willen we dat zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen aan de samenleving. Verschillende factoren kunnen de deelname van inwoners aan de samenleving belemmeren, waaronder het leven in armoede en het hebben van problematische schulden. We willen daarom zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners in zo een situatie terechtkomen dat hun deelname aan de samenleving beperkt wordt. Mensen met betalingsachterstanden kloppen vaak (te) laat aan bij hulpverlenende instanties. Volgens het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid krijgt slechts 2,5% van de huishoudens met schulden of kans daarop professionele hulp. Problemen stapelen zich op, waardoor de hulpvraag steeds complexer wordt. Ook Grip op de Knip, een organisatie in Katwijk die zich inzet voor armoedebestrijding, heeft al meerdere malen gewezen op de urgentie om financiële problemen al in een zo vroeg mogelijk stadium aan te pakken.

Op 8 november 2018 werd in de Gemeenteraad een motie aangenomen met betrekking tot de aanschaf van een digitale armoedetool (*M665 Digitale tool armoede*), zoals de digitale tool van Startpunt Geldzaken. Startpunt Geldzaken heeft een online tool ontwikkeld die de gemeente beschikbaar kan stellen voor haar inwoners om hun financiële zelfredzaamheid te vergroten. Gebruikers worden stapsgewijs geholpen om uit de zorgen te komen, hun financiële situatie te versterken, geld over te houden of op een slimme manier buffers op te bouwen, zodat financiële tegenslagen kunnen worden opgevangen. Middels verschillende geldplannen die beschikbaar zijn via de digitale tool, kunnen inwoners hun financiële situatie in kaart brengen en kan een actielijst worden opgesteld om de gewenste financiële situatie te bereiken.

Deze nota heeft tot doel de beschreven digitale tool aan te schaffen en beschikbaar te stellen voor inwoners van onze gemeente.

Beoogd doel

Met het beschikbaar stellen van de digitale tool van Startpunt Geldzaken wordt de financiële zelfredzaamheid van inwoners vergroot. Daar waar schulden zijn ontstaan, reikt Startpunt Geldzaken handvatten aan om bestaande problemen op te lossen of te verminderen. De digitale tool is vanuit een preventief oogpunt opgesteld. Door preventief in te zetten kunnen (verdere) schulden worden voorkomen.

Motivering voorstel

De volgende argumenten liggen ten grondslag aan dit voorstel.

1.1 De digitale tool van Startpunt Geldzaken sluit aan bij de opgaven van de Maatschappelijke Agenda

Eén van de opgaven van de Maatschappelijke Agenda is 'Meedoen': *Alle inwoners van Katwijk nemen deel en dragen bij aan de maatschappij*. Ook in het coalitieakkoord wordt gesteld dat niemand tussen wal en schip mag vallen. Armoede en (problematische) schulden belemmeren de mogelijkheid tot deelname in de samenleving. Aansluitend bij de Maatschappelijke Agenda moeten middelen die de komende jaren ingezet worden, het effect hebben dat meer inwoners een besteedbaar inkomen boven de armoedegrens hebben. Nu is het zo dat kinderen bijvoorbeeld niet kunnen sporten, omdat er onvoldoende geld is om de contributie te

kunnen betalen. Of ouderen besluiten een activiteit vanwege financiële redenen over te slaan. Daarom is in de Maatschappelijke Agenda de ambitie opgenomen dat het gebrek aan geld geen belemmering zou mogen vormen om mee te kunnen doen aan sociale, sportieve en/of culturele activiteiten. Met de digitale tool van Startpunt Geldzaken wordt een preventief middel beschikbaar gesteld om te voorkomen dat mensen problematische betalingsachterstanden ontwikkelen. Zoals de Participatieraad Sociaal Domein in haar advies meegeeft (zie bijlage 1, *PSD-19-04 advies aanschaf digitale tool Startpunt Geldzaken*) wordt deze armoedetool niet als directe oplossing voor het probleem gezien, maar als aanvulling op het bestaande beleid om armoede en schulden te voorkomen.

1.2 De digitale tool van Startpunt Geldzaken is innovatief en vakkundig opgezet.

De online tool die beoogt de financiële zelfredzaamheid van inwoners te vergroten, is ontwikkeld door Startpunt Geldzaken. Startpunt Geldzaken is een samenwerkingsverband van het Nibud met Vereniging Eigen Huis, beleggersvereniging VEB en de Stichting ter certificatie van financiële planners FFP. Zo wordt de kennis gebundeld op het gebied van:

- budgetteren en besparen
- huis en hypotheek
- sparen en beleggen
- belastingen en pensioenen

Daarnaast wordt de organisatie ondersteund door een landelijk netwerk van vrijwilligers. Waar dat nodig is worden inwoners via de online tool doorverwezen naar hulpverlenende organisaties die professionele hulp kunnen bieden.

De zogenaamde 'Geldplannen' die via de online tool beschikbaar worden gesteld, worden steeds meer doorontwikkeld. Hieruit blijkt het innovatieve karakter van Startpunt Geldzaken. Daarnaast is er, met subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, onlangs een driejarig gezamenlijk onderzoek gestart met de Universiteit Leiden naar de effectiviteit van het geldplan 'Kom uit de geldzorgen'. Startpunt Geldzaken is bereid kritisch naar hun Geldplannen te kijken en deze te verbeteren.

1.3 De digitale tool van Startpunt Geldzaken is laagdrempelig en spreekt een grote doelgroep aan.

Inwoners met schulden hebben vaak te kampen met schaamte, daarom is het belangrijk dat de privacy goed wordt gewaarborgd. Het belang van de waarborging van de privacy van de gebruikers wordt ook door de Participatieraad Sociaal Domein in haar advies benadrukt (zie bijlage 1, *PSD-19-04 advies aanschaf digitale tool Startpunt Geldzaken*). Startpunt Geldzaken gaat zorgvuldig om met de verkregen gegevens. Er wordt enkel geregistreerd dat een geldplan is ingevuld, er worden geen identificerende gegevens gevraagd of vastgelegd. Gebruikers kunnen er wel voor kiezen een account aan te maken die gekoppeld wordt aan een e-mailadres. Dit is echter volledig op vrijwillige basis. De gegevens worden niet ter beschikking gesteld aan derden, dit alles in navolging van de privacyverklaring van het Nibud.

De Geldplannen die via de digitale tool beschikbaar worden gesteld zijn voor inwoners gratis te gebruiken. Op deze manier worden alle mogelijke drempels om de Geldplannen te gebruiken weggehaald.

Er zijn, tot op heden, zeven verschillende Geldplannen voor verschillende levensomstandigheden. Daarnaast worden nog nieuwe Geldplannen ontwikkeld. Door de uiteenlopende onderwerpen van de Geldplannen is er voor iedere financiële situatie een geldplan beschikbaar.

1.4 De digitale tool voorziet landelijk in een behoefte.

Ondertussen zijn er al meer dan 150 gemeenten aangesloten bij de digitale tool van Startpunt Geldzaken. ISD Bollenstreek heeft zich vorig jaar aangesloten en gaf aan dat er binnen een jaar 400 inwoners gebruik maakten van de tool. Verder gaven zij aan dat ze alleen maar positieve reacties hebben gehad, omdat de Geldplannen volgens gebruikers duidelijk zijn en goed werken.

In 2018 werden er ruim 150.000 Geldplannen gebruikt. Het gebruik van de Geldplannen is ten opzichte van 2017 gestegen met 40.000 en was in 2017 verdubbeld ten opzichte van 2016. Het preventieve Geldplan Sparen, aflossen of beleggen werd in 2017 het meest gebruikt, hetgeen verklaarbaar is omdat 80% van de gebruikers (gelukkig) nog geen problemen heeft en op verantwoorde wijze buffers wil opbouwen.

Gezien deze ervaringen is de verwachting dat we het merendeel van de doelgroep kunnen bereiken.

2.1 De decentralisatie-uitkering wordt benut voor het doel waarvoor het is bestemd

In de periode 2018-2020 ontvangt de gemeente via een decentralisatie-uitkering jaarlijks een bedrag om in te zetten voor schulden en armoede. De online tool van Startpunt Geldzaken is een aanvulling op het huidige minimabeleid van de gemeente en past daarmee binnen het doel waarvoor de decentralisatie-uitkering 'Schulden en armoede' beschikbaar wordt gesteld.

Kanttekeningen

Een risico kan zijn dat er weinig aanmeldingen zijn na implementatie van de online tool, waardoor het geïnvesteerde bedrag verloren gaat. Dit is echter niet de verwachting, gezien de ervaringen bij andere gemeenten. Voorgesteld wordt om vooralsnog een overeenkomst voor de periode 2019-2020 aan te gaan. In september 2020 wordt het gebruik vervolgens geëvalueerd en kan opnieuw besloten worden de samenwerking met Startpunt Geldzaken voort te zetten of te beëindigen.

Omdat de tool van Startpunt Geldzaken alleen digitaal beschikbaar wordt gesteld, zullen niet alle inwoners van Katwijk kunnen gebruik maken. Dit wordt door de Participatieraad Sociaal Domein terecht opgemerkt in haar advies (zie bijlage 1, *PSD-19-04 advies aanschaf digitale tool Startpunt Geldzaken*). Deze digitale tool wordt dan ook als aanvulling op het bestaande beleid gezien, waar met name digitaal zelfredzame inwoners gebruik van kunnen maken. Inwoners kunnen voor dit doel eventueel ook gebruik maken van het digiTaalhuis van de bibliotheek.

Middelen

De jaarlijkse kosten zijn afhankelijk van het aantal inwoners en bedragen voor Katwijk €2995,- per jaar (excl. BTW). Bij aansluiting wordt eenmalig een bedrag van € 495,- in rekening gebracht. Bij aansluiting in de loop van een kalenderjaar wordt de jaarlijkse bijdrage voor het eerste jaar berekend naar rato van het resterend aantal maanden.

Via de meicirculaire 2018 is bekend gemaakt hoe hoog de decentralisatie-uitkering voor de komende jaren zal zijn. Voor 2019 is voor Katwijk een bedrag van € 63.748,00 toegekend en dit bedrag is opgenomen in de gereserveerde middelen van de algemene uitkering die onderdeel uitmaken van de meerjarenbegroting 2019. Voorgesteld wordt om een deel van deze gereserveerde middelen in te zetten voor de aan dit voorstel verbonden budgettaire lasten ad € 495,- incidenteel en €2995,- per jaar.

Uitvoering

Na instemming wordt een overeenkomst met Startpunt Geldzaken aangegaan voor de periode 2019-2020. In september 2020 zal de tool worden geëvalueerd en kan besloten worden de overeenkomst te verlengen.

De Participatieraad Sociaal Domein heeft in haar reactie aangegeven dat het van belang is om het nut en de werkzaamheid van de Geldplannen te blijven volgen (zie bijlage 1, *PSD-19-04 advies aanschaf digitale tool Startpunt Geldzaken*). Hiervoor kan gebruikt worden gemaakt van de door Startpunt Geldzaken gratis aangeboden online gemeenteportal waarin o.a. een grafiek met het gebruik, gespecificeerd naar geldplan, is weergegeven.

Met deze nota wordt 'M665 Digitale tool armoede' afgedaan.

Communicatie

Om zoveel mogelijk mensen te bereiken die deze online tool kunnen gebruiken, is het van belang om de professionals goed aan te haken. Zij moeten weten dat deze tool beschikbaar is, hoe het werkt en hoe zij inwoners kunnen helpen bij het gebruiken van de tool. Daarom wordt er voor deze professionals een introductiebijeenkomst georganiseerd waarbij zij alle nodige info krijgen over deze nieuwe tool. Bijkomend voordeel is dat alle professionals op dit vakgebied elkaar eens kunnen zien en spreken. We kunnen deze voorlichting dan ook verder uitbreiden om iedereen voldoende gelegenheid te geven elkaar te spreken en zodoende wellicht nieuwe ideeën en samenwerkingsvormen kunnen ontstaan.

Naast het verspreiden van informatie aan professionals is het ook van belang om inwoners te wijzen op de nieuwe tool. Dat kan handig zijn voor toekomstige gebruikers, maar ook voor inwoners die mensen in hun omgeving hebben die deze tool mogelijk goed kunnen gebruiken. Hiervoor kunnen middelen als een website, een digitale nieuwsbrief, social media, een persbericht en/of een bericht op de gemeentepagina gebruikt worden. De inzet van de middelen en de boodschap wordt in samenwerking met de contentspecialisten van team communicatie bepaald. Input vanuit de professionals wordt hier in meegenomen. Zo heeft bijvoorbeeld in een andere gemeente een huis-aan-huisflyer heel goed gewerkt. Als uit de informatiebijeenkomst blijkt dat de professionals behoefte hebben aan zo'n flyer dan kunnen we dit op dat moment (laten) ontwikkelen.

Bijlage(n)

1. PSD-19-04 advies aanschaf digitale tool Startpunt Geldzaken